

BÚCSÚZÓ

Tisztelt Olvasó!

1991-ben, a Magyar Hadtudományi Társaság Műszaki szakosztályának alakuló ülésén vettem fel ötletként, egy szakosztályi kiadvány megjelentetésének lehetőségét. Javaslatom elnyerte a vezetőség tetszését, és mindjárt rám bízta a gyakorlati megvalósítást is. Így lettem a Műszaki Katonai Közlöny főszerkesztője, és ebben a minőségemben próbáltam az elmúlt 23 évben megfelelni a belém helyezett bizalomnak. Hogy milyen sikerrel, azt olvasóink hivatottak eldönteni, én csak néhány tény, adatot szeretnék összefoglalásként közreadni.

A folyóirat elődjét, mint ahogy azt Rása László kollégánk a Hadtörténeti Múzeumban végzett kutatásai alapján kiderítette, 1922-ben alapították. József főherceg, tábornagy, az első számot az alábbi mondatokkal bocsátotta útjára: *„Maga a természet végezte a legnagyobb munkálatokat és így alkotta meg országunkat, hogy a mi hivatásunk a békés élet és nem a támadó háború, hanem a körülbástyázott önvédelem...”*

Ha egyszer erőre kapott lesz e lap, akkor fogják csak látni azok, kik tán ma kételkedőleg veszik kezükbe, hogy mily igen nagy jelentősége van e szakmának.”

Az a lap sajnos nem „kapott erőre” és összesen egy évfolyamot élt meg. A kezdetek a mi kiadványunknak sem ígértek sok jót, hiszen a lelkesedésünkön, és az ügy fontosságába vetett hitünkön túl semmi más nem állt rendelkezésünkre. Ezek persze nagyon fontosak, de egy folyóirat évi négy számának, mintegy 100-120 példányban történő megjelentetéséhez némi pénzügyi alapok sem ártanak. Nekünk viszont ez nem volt soha sem, a kezdetektől a mai napig. Viszont Vörös István, az akkori Kossuth Lajos Katonai Főiskola, Műszaki szaktanszék tanszékvezető helyettese „beajánlott” minket a Honvédelmi Minisztérium nyomdájába, hogy „maradék” papír felhasználásával térítésmentesen mégis megjelenhessen a lap. Attól kezdve ilyen és ehhez hasonló segítséggel tudtuk a nyomdai munkákat elvégeztetni. Aki áttekinti eddig megjelent lapszámainkat, az értetlenül szembesülhet azzal, hogy az MHTT Műszaki szakosztály mellett, még kivel közösen jegyeztük az adott évfolyamot: így szerepelt többek között a címlapon a volt Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató parancsnokság, Műszaki-technikai Szolgálat Főnöksége, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, és a ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki Kar is.

Az anyagi nehézségek mellett pedig, ez a lap – hála kitartó szerzőinknek, akik valóban magukénak érezték kiadványunkat – valóban „erőre kapott”, és már nem csak évi négy számot tudtunk kiadni, de pluszban tematikus különszámokat is (1993; 1994; 1995; 2001).

1995-ben újabb nagy lépést tettünk előre: az Országos Széchenyi Könyvtártól ISSN-számot kaptunk.

2004 szintén fontos dátum történelmünkben: az MTA Hadtudományi Bizottság mértékadó folyóiratává váltunk. A 15-ik évfolyam megjelenése alkalmából Ács Tibor, a Hadtudományi Bizottság elnöke küldött méltató sorokat, melyekből az alábbi mondatok is biztatást nyújtottak további munkánkhoz¹:

„Hálásan köszönöm a nekem küldött Műszaki Katonai Közlöny XV. évfolyamának összevont számát, amely diszciplínánk egyik fontos tudományos folyóirata. ...

Örömmel vettem kézbe és olvastam el ezt a számot, amely az értékes dolgozatok közreadása mellett, megjelentette az elmúlt 15 évfolyam bibliográfiáját is. Ez az áttekintés is bizonyítja, hogy az 1991. március 25-én alakult Magyar Hadtudományi Társaság Műszaki Szakosztály által másfél évtizede életre hívott periodikája ...értékes írásaival hozzájárult a magyar hadtudomány és a katonai tudományos gondolkodás fejlődéséhez....

Nagyon örülök annak, hogy az egyre nehezebb körülmények között is folytatjátok a megkezdett munkát és diszciplínánk minden művelőjének, tudományotok kutatóinak és szakembereinek fórumot biztosítva a lapotok megjelentetésével. A Műszaki Katonai Közlöny cikkeivel eddig is és bízok abban, hogy a jövőben is elősegíti országvédelmünk és haderőnk fejlődését, elismerést szerezve a mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körökben.”

A biztatásra szükségünk is volt, mivel 2011-ben minden kiskapu bezárult előttünk: a nyomdai munkák költségeit a továbbiakban nem vállalta senki. Egyetlen lehetőségünk maradt, az online megjelenés, melyhez tárhelyet az újonnan alakult Nemzeti Közszolgálati Egyetem biztosított. A lapot viszont nekünk kellett megalkotni², és a XXI. évfolyamtól minden érdeklődő számára elérhetőek szerzőink publikációi, a Hadtudományi és Honvédtisztviselőképző Kar honlapján.

Számot adva az elmúlt 22 évről, az alábbi „statisztikai adatokról” tudok beszámolni: megjelent

- 53 kiadványunkban;
- 478 cikk, tanulmány;
- 5671 oldalon.

¹ Lásd a Műszaki Katonai Közlöny, 2007/1-4. összevont szám, pp. 3-4.

² Kovácsné Lebedy Ágnes munkája a szép megjelenés

A folyóirat talán tényleg „révbe ért”, mivel 2012-től a Szakosztály és az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar közös kiadványa. Bízom benne, hogy ez szilárd alapot szolgáltat jövője szempontjából is. Visszatekintve a kezdetektől a mai napig eltelt időszakra, már csak egy nyitott kérdés maradt: a nyomtatott számok ugyan fellelhetők a Széchenyi Könyvtárban, továbbá az NKE Központi Könyvtárban és a Hadtörténeti Múzeum Könyvtárban, de a szakma mai művelői számára ez meglehetősen korlátozott hozzáférhetőséget jelent.

Utolsó „ötletként” az ott dolgozó Bakos Tamás kollégánk biztatására, 2011-ben felkerestem a Magyar Honvédség Vezetési és Doktrinális Központ, Doktrinális és Szabályzatfejlesztő Osztály illetékesét és felajánlottam, hogy a Műszaki Katonai Közlöny I-XXII. évfolyam publikációit jelentessék meg Műszaki Katonai Tudástár néven, DVD-n. A javaslat kétirányú volt, mivel e kiadvány II. köteteként felajánlottam azt is, hogy a ZMNE által 2002-2013 között rendezett konferenciákon, a Műszaki tanszéken általam szervezett szakmai szekciók cikkeit, előadásait is összerendezem közzétételre (mintegy 225 előadásról van szó). Mint a tanszék 12 éven át volt vezetője vallottam, hogy a műszaki hallgatók oktatása mellett feladatunk az is, hogy a műszaki csapatoknál dolgozó kollégáink szakmai fejlődéséhez, mintegy „tudásközpontként” járuljunk hozzá.

Javaslatom meghallgatásra talált, és a lap indulásához hasonló módon „szabad kezett” kapva a korai, még CONTEX programmal íródott lapszámok digitalizálásához, valamint a kiadvány témajegyzék szerinti rendezéséhez, 2012 végére elkészült Bakos Tamás és a Doktrinális és Szabályzatfejlesztő Osztályon dolgozó kollégái áldozatos közreműködésével a Tudástár I. kiadvány.

Végezetül csak egy dolog van hátra: a köszönet és a búcsúzás. Köszönöm minden kollégámnak, a szerkesztőbizottság volt és jelenlegi tagjainak, és nem utolsósorban szerzőinknek a kitartását, odaadását, mely nélkül a Műszaki Katonai Közlöny nem válhatott volna azzá, amire – úgy gondolom jogosan – büszkék lehetünk: szeretett műszaki szakmánk tükörképévé.

Egy törvényi szabályozás következtében, 2013. június 30-val megszűnik a közalkalmazotti jogviszonyom a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. Jelenleg is vidéken lakom, a közeljövőben még távolabb költözöm és úgy gondolom, a közvetlen jelenlét nélkül a főszerkesztői munkát nem lehet felelősséggel vállalni. Ezért a XXIII. évfolyam I. számának összeállításával lezárom életemnek ezt a korszakát. Utódomnak kívánom, hogy legalább annyi öröme legyen ebben a munkában, mint amennyit nekem jelentett a Műszaki Katonai Közlöny feletti bábáskodás.

Lukács László